

FRÅN SKULDFÄLLA TILL FRAMTIDSTRO

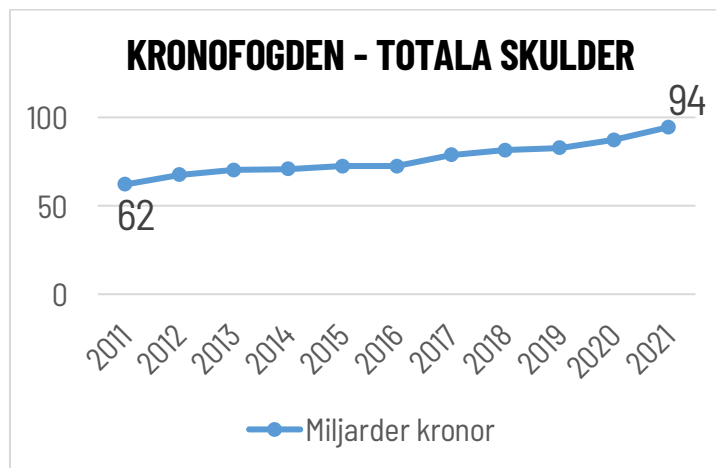
RAPPORT 2022-02-23

FRÅN SKULDFÄLLA TILL FRAMTIDSTRO

Lika viktigt som en stark ekonomi är för landets oberoende och handlingsfrihet är en stark privatekonomi viktig för familjen. Men sedan mitten av 1990-talet är trenden att svenska hushålls skulder har ökat mer än inkomsterna. Svenskarnas skulder ligger långt över EU-snittet, enligt siffror från SCB. Vi är näst mest skuldsatta i Europa.

Skuldsättning behöver i och för sig inte vara ett problem, men observerar man utvecklingen av hur många som hamnar hos Kronofogden får man en uppfattning av hur allvarlig situationen är. År 2011 var det totala skuldbeloppet hos Kronofogden 62 miljarder. Tio år senare (2021) hade totalbeloppet ökat till 94 miljarder, alltså en ökning med 52 procent.

Medianskulden låg 2021 i sin tur på 65 000 kronor, vilket kan jämföras med 58 000 kronor år 2019. I våras meddelande dessutom Svensk Inkasso att skulden hos inkassoföretagen låg på all-time-high.

Svensk överskuldsättning är således ett faktum. Och de omfattande skulderna påverkar inte bara den skuldsatte, utan även dennes barn, övriga familj och omgivning. Skuldfällornas konsekvenser syns på individnivå där överskuldsatta dras med hög psykisk och fysisk ohälsa. På samhällsnivå spär snabblånen på en materiell konsumtion med ett redan högt ekologiskt fotavtryck, och på den ekonomiska sidan skapar skulderna en riskfylld instabilitet.

Kristdemokraterna vill se skärpta regler för att komma åt problemen med överskuldsättning. Våra grannländer har kommit längre i att stävja skuldspiraler och borde kunna tjäna som inspiration för Sverige. Exempelvis minskade Norge konsumtionslånen med 8 procent år 2020 efter att de infört ett nationellt skuldregister.

Denna rapport beskriver Kristdemokraternas plan för att hejda skuldfällorna och bryta den negativa utvecklingen med överskuldsättning

SAMMANFATTNING AV RAPPORTENS FÖRSLAG

STÄRK KRONOFOGDENS ARBETE

- Stärk Kronofogdens arbete mot överskuldsättning. Vi vill att det förebyggande arbetet ska stärkas, handläggningstiderna kortas och barnfamiljer prioriteras.

ÄNDRA KRONOFOGDENS AVRÄKNINGSORDNING

- Inför en annan avräkningsordning för skulder hos Kronofogden. Vid inbetalningar till skulder som är föremål för indrivning ska avräkning i högre grad ske mot grundskulden och därefter mot räntor och avgifter.

MÖJLIGGÖR FÖR FLER ATT BEVILJAS SKULDSANERING

- Ändra i skuldsaneringslagen och möjliggör för fler att få skuldsanering. Människor som av olika skäl fastnat i överskuldsättning måste få en rimlig chans att ta ansvar för sin ekonomi och starta om på nytt.
- Skuldsaneringskrav på kvalificerad insolvens ska bli mindre strikt.
- Inför ett negativt skälighetsrekvisit i skuldsaneringslagen.

INFÖR EN ABSOLUT PRESKRIPTIONSTID

- Inför en absolut preskriptionstid på 15 år för konsumtionsskulder som varit föremål för löneutmätning hos Kronofogden.

INFÖR ETT NATIONELLT SKULDREGISTER

- Inför ett nationellt skuldregister som omfattar alla krediter och kreditgivare.
- Utred hur riskfyllda kreditbeteenden snabbare kan upptäckas.

SKÄRP REGLERNA FÖR SNABBLÅN

- Sänk räntetaket från dagens 40 procent.
- Stärk måttfullhetskravet i konsumentkreditlagen.
- Inför ett förbud av utbetalningar av krediter nattetid.
- Inför en möjlighet för personer att själva skydda sig mot aggressiv marknadsföring från oseriösa låneföretag, liknande ett NIX-register som förhindrar låneföretag att ta kontakt. Idag behöver man ofta meddela varje enskilt låneföretag om att man inte vill bli kontaktad.
- Utred möjligheten att förbjuda uppsökande och aggressiv reklam av kreditlån.
- Inför en möjlighet där en person helt, på eget initiativ, kan stoppa sig själv från att ta ett kreditlån i likhet med Spelinspektionens "Spelpaus" för riskfyllt spelande.

ÅTGÄRDER MOT RISKFYLLT SPELANDE

- Inför ett centralt tak för insättningar som gäller samtliga spelbolag.

- Fram tills att ett tak för samtliga spelbolag införs bör den tillfälliga pandemigränsen på 5000 kr per bolag för insättningar på onlinekasinon återinföras.
- Andra tillfälliga pandemiåtgärder – där det var obligatoriskt för spelarna att ange gränser för speltiden vid spel på onlinekasino och värdeautomater, och bonusar som erbjuds av licenshavare som tillhandahåller onlinekasino och värdeautomater fick uppgå till högst 100 kronor – bör också återinföras.
- Stärk Spelinspektionen ytterligare så att de kan agera effektivt mot bolag som bedriver verksamhet i Sverige utan licens.
- Kraftfulla åtgärder mot spelberoende och mer resurser till utökat arbete med beroendesjukdomar.
- Utredda en riskklassificering av olika spel om pengar för att skydda konsumenterna mot högriskspel.

ÅTGÄRDER MOT ÖVERSKULDSÄTTNING

STÄRK KRONOFOGDENS ARBETE

Synen på konsumtion och krediter har förändrats under åren, inte minst i takt med att tillgången förändrats, och idag lånar många svenskar allt mer. Det finns goda skäl till att utbudet av krediter ska vara stort och varierat, inte minst för att personer ska kunna investera i bostäder. En persons inkomster varierar under livet och därmed också behovet av krediter. Men samtidigt finns också risker förenade med krediter. Att hamna i skuldfällan och i värsta fall överskuldsättning är förödande för den enskilda, familjer och samhället i stort.

Kronofogdens statistik visar att det finns stora problem med överskuldsättning. Under fem år har beloppet som lämnas för indrivning ökat med 15 miljarder kronor; från 72 miljarder kronor 2015 till 94 miljarder kronor vid årsskiftet 2021/2022. Utvecklingen drivs främst av räntor och avgifter för skulder till privata företag. Det är en kraftig ökning både i antal ärenden och skuldbelopp.

Barn och unga berörs av överskuldsättningen. Röster har höjts från både Barnombudsmannen och MUCF som tidigare varnat för hur pandemin skulle förvärra en redan svår situation. Den senast tillgängliga statistiken från Kronofogden visar att under första halvan av 2021 berördes 273 barn av vräkningar, något som är klart fler än första halvan av 2020.

Kristdemokraterna vill stärka Kronofogdens arbete mot överskuldsättning, särskilt med fokus på barnfamiljer. Arbetet bör exempelvis ta sig uttryck i förstärkt förebyggande arbete, kortade handläggningstider och att barnfamiljer prioriteras. Vi säger nej till den neddragning på 20 miljoner kronor som regeringen gjort på detta viktiga arbete. Vi vill istället se att det tillförs ytterligare 10 miljoner kronor. Vi vill alltså satsa 30 miljoner kronor mer än regeringen.

Kristdemokraterna föreslår:

- Stärk Kronofogdens arbete mot överskuldsättning. Vi vill att det förebyggande arbetet ska stärkas, handläggningstiderna kortas och barnfamiljer prioriteras.

ÄNDRA KRONOFOGDENS AVRÄKNINGSORDNING

Idag lever mer än 100 000 personer i Sverige med löneutmätning. Det betyder att man får försörja sig på existensminimum och för en ensamstående vuxen 2022 är detta 5 157 kr exklusive hyra. För många räcker dock inte pengarna som utmäts till annat än att betala avgifter och räntor, ibland trots att de redan levt med löneutmätning i decennier. Det beror på den avräkningsordning som tillämpas.

Kronofogden uppskattade i januari 2022 att minst 34 000 av de registrerade personerna hos dem redan har betalt beloppet som de en gång handlade eller lånade för, genom allt de betalat i räntor och avgifter. Att det kan vara så beror på den avräkningsordning som tillämpas vid inbetalningar till skulder som är föremål för indrivning. Nuvarande ordning innebär att avräkning först sker mot ränta och avgifter – och först därefter mot själva grundskulden. För många räcker bara pengarna som utmäts till att betala räntor och avgifter. I de fallen får personen svårt att någonsin betala tillbaka sin skuld, eftersom den kan växa trots löneutmätning efter löneutmätning då skuldens motor ligger kvar oförändrad.

Kronofogden har, inom ramen för sitt uppdrag att motverka överskuldsättning, lyft att nuvarande avräkningsordning är ett systemfel som gör att personer ligger kvar med skulder i decennier hos dem.

För Kristdemokraterna är det viktigt att alla får en rimlig chans att göra rätt för sig. Att ändra avräkningsordningen så att avräkning i högre grad sker mot grundskulden och därefter mot räntor och avgifter, skulle på ett avgörande sätt förbättra personers möjligheter att slutbetala sina skulder.¹ Det skulle möjliggöra för fler att ta sig ur skuldfällans grepp. Det är inte rimligt att personer fastnar i en skuldfälla som de aldrig kan ta sig ur. Syftet med Kronofogden var aldrig att personer skulle ligga i decennier med skulder hos dem.

Det är förstås rimligt att ta ut en skälig ränta och det är också rätt att ingångna avtal ska hållas – det är en grundbult i avtalsrätten. Men i dessa fall måste det vägas mot personers möjlighet att få göra rätt för sig och komma tillrätta med sina ekonomiska problem. Personer som lever med löneutmätning måste få en chans att betala inte bara räntor utan också på själva grundskulden för att lättare kunna ta sig ur skuldfällan som skapats. Det finns inga bärkraftiga bevis på att den allmänna betalningsmoralen skulle påverkas negativt av detta förslag. Att betala sina skulder och att betala dem i tid är något som är djupt rotat i det svenska samhället, och förslaget skulle inte kullkasta denna princip.

---

¹ Ett räkneexempel ges på Konsumentverket (2021: sida 34). *Konsument på kredit*. (Rapport nr 2021:1).

Kristdemokraterna föreslår:

- Inför en annan avräkningsordning för skulder hos Kronofogden. Vid inbetalningar till skulder som är föremål för indrivning ska avräkning i högre grad ske mot grundskulden och därefter mot räntor och avgifter.

MÖJLIGGÖR FÖR FLER ATT BEVILJAS SKULDSANERING

Att hamna i överskuldsättning får inte bli ett livstidsfängelse. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att personer får en rimlig chans att göra rätt för sig och komma tillrätta med sina ekonomiska problem. Överskuldssatta måste få en chans att återvända till ett mer drägligt liv. Samtidigt måste alltid en avvägning ske mot kreditgivarens intressen att få sina fordringar oförminskade, eftersom även detta är ett viktigt samhällsintresse.

Tillkomsten av skuldsaneringslagen 1994 var delvis en reaktion på en alltför generös utlåning. Av lagens förarbeten framgår att lagen skulle fylla ett preventivt syfte och det påtalas att långvarig överskuldssättning inte bara drabbar den enskilde utan även samhället i stort. Tanken var att skuldsanering skulle ha en viss återhållande effekt på kreditgivarna. Det går dock att ifrågasätta hur väl detta har fungerat i praktiken med tanke på den ökade skuldsättning som vi har sett sedan 1994, inte minst med snabblånen.

Under 2020 fick Kronofogden in rekordhöga 30 557 ansökningar om skuldsanering. Det var en ökning på drygt 41 procent mot föregående år. Samtidigt har andelen beviljade ansökningar minskat från 63 procent 2016 till 36 procent år 2021. Kristdemokraterna menar att skuldsaneringsinstitutet inte fungerar som det var tänkt. Det var tänkt att ge långvarigt överskuldssatta en utväg men tyvärr finns många exempel på att lagen är för strikt och inte räcker till. Många blir lämnade efter, inte minst unga.

KRAVET PÅ KVALIFICERAD INSOLVENS

Idag måste man vara s.k. kvalificerat insolvent för att beviljas skuldsanering. Det innebär att man inte kan betala sina skulder och att denna oförmåga, med hänsyn till samtliga omständigheter, kan antas bestå under överskådlig tid. Det är strikta krav för att nå upp till detta. I rättspraxis (NJA 2010 s. 496) har att inte kunna betala av sina skulder inom 15–20 år inte ansetts som tillräckligt för att klassas som kvalificerat insolvent.

Kristdemokraterna anser att skuldsaneringslagens krav på kvalificerad insolvens behöver bli mindre strikt. Vi föreslår därför att det ska införas en något mer kortsiktig insolvensprognos. "Överskådlig tid" i 7 § skuldsaneringslagen bör ersättas av ett begrepp som signalerar att en alltför lång prognos, som pågår under flera decennier, inte kan bli aktuell. Att inte kräva en lika långsiktig prognos skulle göra att fler unga och förvärvsarbetade kan beviljas skuldsanering. Idag är detta

grupper som har svårt att få skuldsanering men som i minst lika hög grad kan vara i behov av det.

OMFORMULERA SKÄLIGHETSREKVISITET

I 9 § skuldsaneringslagen finns ett s.k. skälighetsrekvisit som också måste uppfyllas för att skuldsanering ska kunna beviljas. Rekvisitet är idag positivt formulerat, vilket betyder att det är den skuldsatte som ansöker om skuldsanering som ska visa att det är skäligt att bevilja denne skuldsanering.

Kristdemokraterna föreslår att det istället ska införas ett negativt skälighetsrekvisit i 9 § skuldsaneringslagen. Det innebär att det istället blir upp till Kronofogden att visa varför det inte vore skäligt att bevilja skuldsanering. Istället för som idag att det är den skuldsatte som ska visa varför det är skäligt. Detta skulle medföra en välkommen villkorlättning för den skuldsatte och möjliggöra för fler att få skuldsanering.

Kristdemokraterna föreslår:

- Ändra i skuldsaneringslagen och möjliggör för fler att få skuldsanering. Människor som av olika skäl fastnat i överskuldsättning måste få en rimlig chans att ta ansvar för sin ekonomi och starta om på nytt.
- Skuldsaneringens krav på kvalificerad insolvens ska bli mindre strikt.
- Inför ett negativt skälighetsrekvisit i skuldsaneringslagen.

INFÖR EN ABSOLUT PRESKRIPTIONSTID

För att fånga upp de som inte beviljas skuldsanering vill Kristdemokraterna att det ska införas en absolut preskriptionstid för civila skulder såsom exempelvis snabblån. Det är inte rimligt att skulder ska kunna följa med överskuldsatta personer hela vägen ner i graven.

Kristdemokraterna anser att den absoluta preskriptionstiden ska vara 15 år och gälla för skulder som varit föremål för löneutmätning hos Kronofogden. Finland har haft ett liknande regelverk på plats sedan 2008 med positiva erfarenheter och en fortsatt hög betalningsmoral. Detta är en reform som föreslogs i den statliga utredningen SOU 2013:78 men tyvärr inte blev verklighet redan då.

Kristdemokraterna föreslår:

- Inför en absolut preskriptionstid på 15 år för civila skulder som varit föremål för löneutmätning hos Kronofogden.

INFÖR ETT NATIONELLT SKULDREGISTER

Kreditgivare kan eller vill inte alltid göra tillräckligt bra bedömningar av konsumentens ekonomi innan de beviljar ett lån, särskilt vid snabblån. Det finns en skyldighet för kreditgivare att göra en kreditprövning men det saknas ofta en

helhetsbild, vilket gör att kreditprövningar förvisso görs men de blir bristfälliga. Det beror på att det inte finns något tvång för samtliga kreditgivare att rapportera in sin utlåning till kreditupplysningsföretagen.

Bristfälliga kreditprövningar leder till att personer som redan är högt skuldsatta lånar för mycket – och till och med bearbetas aktivt för att skuldsätta sig ytterligare. Det är inte heller ovanligt att konsumenter tar snabbblån på snabbblån för att betala andra snabbblån, vilket är möjligt eftersom deras samlade skuldbild inte fångas upp i kreditprövningarna.

Kristdemokraterna vill därför införa ett nationellt skuldregister som omfattar alla krediter och kreditgivare. Ett sådant register skulle vara ett viktigt förebyggande verktyg i kampen mot överskuldsättning. Det skulle göra det möjligt, och tvingande, för kreditgivare att skapa sig en helhetsbild av konsumentens ekonomi. Sådana register finns redan på plats i flera europeiska länder, bland annat i våra grannländer Finland och Norge.

Kristdemokraterna föreslår:

- Inför ett nationellt skuldregister som omfattar alla krediter och kreditgivare.
- Utred hur riskfyllda kreditbeteenden snabbare kan upptäckas.

SKÄRP REGLERNA FÖR SNABBLÅN

SÄNK RÄNTETAKET

Konsumtionslån såsom snabbblån, avbetalningar med ränta och nya former av krediter är ett växande problem. Den här typen av lån driver många in i överskuldsättning, inte minst unga. Trots att räntetak och kostnadstak har införts innebär lånens korta löptider att den effektiva räntan på helåret ändå kan uppgå till flera hundra procent. För många blir detta svårt att klara av. Samtidigt är marknadsföringen av dessa lån ofta inriktad mot konsumenter med låga inkomster och kreditprövningarna är ofta bristfälliga.

Finansinspektionens årliga kartläggning av de svenska hushållens lån visar att ca 20 procent av hushållens skulder utgörs av konsumtionslån. Men samtidigt utgör konsumtionslånen mer än hälften av hushållens totala lånebetalningar, eftersom räntorna och avgifterna är så pass höga.

Kristdemokraterna vill se en sänkning av den högst tillåtna räntan. Idag ligger räntetaket på 40 procent. I Finland har man ett räntetak på 20 procent.

Kristdemokraterna föreslår:

- Sänk räntetaket från dagens 40 procent.

AGGRESSIV MARKNADSFÖRING AV LÅN

Marknadsföringen av olika konsumtionslån såsom snabb lån är ofta inriktad mot konsumenter med svag ekonomi. Kristdemokraterna anser att det behövs ett tydligare och striktare regelverk för vad som anses måttfullt i marknadsföring av konsumtionslån. Tidigare införda åtgärder i konsumentkreditlagen har inte varit tillräckliga utan den aggressiva marknadsföringen fortsätter.

Många personer, som exempelvis lever i ett spelberoende, är fullt medvetna om denna problematik hos sig själv. Idag behöver varje person som önskar att spärra sin möjlighet att ta upp lån personligen kontakta varje enskilt kreditföretag. Kristdemokraterna anser att det vore enklare om möjligheten att ta upp lån, från samtliga kreditföretag, spärras centralt. Därför vill vi införa ett nationellt stoppregister där en person kan spärras från samtliga kreditgivningsföretag. Detta innebär att en person, på helt eget initiativ, kan skydda sig själv mot kreditföretagens marknadsföring, i likhet med ett NIX-register.

Unga såväl som vuxna får ofta låneerbjudanden i sina telefoner. Dessa uppsökande erbjudanden från kreditföretag skickas inte sällan sent på kvällarna, en situation där vi vet att en betydande del av skuldsättningen kopplad till spel och konsumtion sker, och då det är vanligare att omdömet är försämrat av alkohol. Ogenomtänkta lånebeslut till höga räntor driver på överskuldsättning. Därför är det rimligt att utreda hur uppsökande direktreklam – via exempelvis sms, email och samtal – förbjuds, eller åtminstone begränsas.

Individer bör även få möjligheten att, inte bara skydda sig från marknadsföring, utan även begränsa sin möjlighet till att ta ett lån över huvud taget. För spelmissbruk existerar redan ett verktyg hos Spelinspektionen vid namn "Spelpaus". Det är ett så kallat "Självavstängningsregister", där en person kan stänga av sig från samtliga spel-sajter som har licens i Sverige. Kristdemokraterna anser att ett sådant verktyg bör införas där en person även kan stänga av sig från att ta lån från kreditföretagen.

Kristdemokraterna föreslår:

- Stärk måttfullhetskravet i konsumentkreditlagen.
- Inför en möjlighet för personer att själva skydda sig mot aggressiv marknadsföring från oseriösa låneföretag, liknande ett NIX-register som förhindrar låneföretag att ta kontakt. Idag behöver man ofta meddela varje enskilt låneföretag om att man inte vill bli kontaktad.
- Utred möjligheten att förbjuda uppsökande och aggressiv reklam av kreditlån.
- Inför en möjlighet där en person helt, på eget initiativ, kan stoppa sig själv från att ta ett kreditlån i likhet med Spelinspektionens "Spelpaus" för riskfyllt spelande.

ÅTGÄRDER MOT RISKFYLLT SPELANDE OCH LÅNTAGANDE

FÖRBJUD UTBETALNINGAR AV KREDITER NATTETID

Det riskfyllda spelandet, framför allt på nätcasinon, har ökat under coronapandemin. Under nattens sena timmar är det lätt att fatta dåliga beslut, som man senare ångrar. Men det är svårt att ångra ett lån som redan har gått åt i spelandets iver. Då blir också den ångerrätt som finns satt ur spel. Kronofogden har pekat på att lån som tas under dygnets sena timmar ofta används för just spel och köp på internet.

Kristdemokraterna vill därför införa ett förbud av utbetalningar av krediter nattetid. I Finland är det förbjudet att betala ut lån före klockan sju på morgonen om de sökts och beviljats mellan 23 och 07. Samma regler borde gälla i Sverige.

Kristdemokraterna föreslår:

- Inför ett förbud av utbetalningar av krediter nattetid.

SKÄRPTE SPELANSVARSÅTGÄRDER

Regeringen har infört flera tillfälligt skärpta spelansvarsåtgärder under coronapandemin. Det rör sig om begränsningar av insättningar, speltid och bonusar. Åtgärderna slopades i november 2021. Regeringen aviserade sedan i början av januari 2022 att begränsningarna åter kunde bli aktuella om smittspridningen förvärrades. Men då restriktionerna på grund av pandemin togs bort 9 februari så bedömdes inte åtgärderna vara aktuella att återinföra. Kristdemokraterna anser att några av spelansvarsåtgärderna bör återinföras, skärpas och bli permanenta.

Ett problem är dock att begränsningarna gäller per spelbolag, och många spelare spelar hos flera bolag samtidigt. Med en gräns på 5000 kr, som regeringen införde under pandemin, kan därmed en person spela bort långt mer än en månadslön. Det finns även problem med att spelare övergår till att spela på casinospel som saknar licens på den svenska marknaden.

Kristdemokraterna ser därför helst att det införs ett tak för insättningar som gäller samtliga spelbolag. Detta är något som Folkhälsomyndigheten efterfrågar samt redan finns på plats i Belgien och Finland.

Fram tills att ett sådant tak är på plats bör den tillfälliga pandemigränsen, som upphörde att gälla juni 2021, för insättningar på onlinecasino återinföras. Eftersom en sådan reform medför en risk att spelare söker sig till oseriösa plattformar, som saknar licens för att bedriva spel i Sverige, är det viktigt att även Spelinspektionen får ytterligare resurser.

Kristdemokraterna föreslår:

- Inför ett centralt tak för insättningar som gäller samtliga spelbolag.
- Fram tills att ett tak för samtliga spelbolag införs bör den tillfälliga pandemigränsen på 5000 kr per bolag för insättningar på onlinekasinon återinföras.

- Andra tillfälliga pandemiåtgärder – där det var obligatoriskt för spelarna att ange gränser för speltiden vid spel på onlinekasino och värdeautomater, och bonusar som erbjuds av licenshavare som tillhandahåller onlinekasino och värdeautomater fick uppgå till högst 100 kronor – bör också återinföras.
- Stärk Spelinspektionen ytterligare så att de kan agera effektivt mot bolag som bedriver verksamhet i Sverige utan licens.

KRAFTFULLA INSATSER MOT SPELBEROENDE

Under coronapandemin har man sett ett ökat riskfyllt spelande. Det har skett ett uppsving för casinospel på nätet, vilket bland annat är en effekt av utebliven sport att spela på. Ett ökat spelande riskerar att leda till ökat spelberoende, en sjukdom som inte bara drabbar den enskilde utan även familj och anhöriga. Spelberoende och skuldsättning är tyvärr nära sammanlänkade.

Vidare har snabba internetspel om pengar hög beroendepotential och nätkasinon utgör huvudproblemet för majoriteten av svenska problemspelare med avseende på spelproblem och skuldsättning. Vi vill därför utreda en riskklassificering av olika spel om pengar. Riskklassificering är något som Spelmarknadsutredningen och Anna-Lena Sörenson föreslog 2020, men som regeringen inte har valt att gå vidare med.

Utredningen föreslog att Spelinspektionen ges i uppdrag att i samråd med Folkhälsomyndigheten utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer. Syftet är att öka transparensen för spelmarknadens aktörer och konsumenter kring olika spelformers risknivå, men kan även vara viktigt för underlag vid framtagandet av spelansvarsåtgärder och i framtida lagstiftningsarbete. Vi anser att det är ett bra förslag av utredningen och något vi efterfrågat under lång tid.

Organisationen Spelberoendegruppen bekräftar att de blir kontaktade av personer som uppger att deras spelande förvärrats med anledning av coronapandemins påverkan på den psykiska hälsan och ekonomin.

Kristdemokraterna vill se kraftfulla insatser mot spelberoende. Vi vill därför tillskjuta mer resurser till utökad arbete mot beroendesjukdomar. Vi avsätter 15 miljoner kronor till ett nationellt ANDTS-kompetenscentrum och 10 miljoner kronor till genomförandet av en ny ANDTS-strategi.

Kristdemokraterna föreslår:

- Kraftfulla åtgärder mot spelberoende och mer resurser till utökad arbete med beroendesjukdomar.
- Utreda en riskklassificering av olika spel om pengar för att skydda konsumenterna mot högriskspel.

